

6. Třída *Object*

Třída *Object* je v Javě předkem všech tříd (včetně speciálních typů – polí (*array*) a výčtového typu (*enum*)) a jako jediná žádného předka nemá. Pokud při deklaraci své třídy neuvedete slovo *extends* a jméno předka, bude jako předek vaší třídy automaticky dosazena třída *Object*.

Třída *Object* neobsahuje žádné zvnějšku viditelné datové atributy, je zde však definováno několik metod, které se dědí a je možno je používat či překrývat. Koncepcí Javy je též zaručeno, že všechny třídy mají k dispozici tyto metody – zděděné nebo překryté.

6.1. Metoda *toString()*

Tato metoda vrací textovou reprezentaci objektu, která je snadno čitelná. Metoda se používá automaticky v mnoha situacích, např. pokud je instance parametrem metody *System.out.println()*, metoda **println()** vypíše výsledek metody *toString()*. Pokud se při spojování řetězců (použití operátoru *+* pro spojování řetězců) jako parametr zadá instance, též se na její místo doplní výsledek metody *toString()*. Standardní formát výpisu metody *toString()* třídy *Object* však není příliš vhodný (vypisuje se jméno třídy a výsledek metody *hashCode()*), proto se doporučuje tuto metodu překrýt, pokud ji chceme využívat např. pro kontrolní výpisy. V projektu *Skola* je ve třídě *Osoba* překryta metoda *toString()* následovně:

```
public String toString() {
    return titulPred+" "+jmeno+" "+titulZa;
}
```

6.2. Metoda *equals()*

Metoda *equals()* se používá v případě, že chceme zjistit, zda se dva objekty rovnají. Ve třídě *Object* je napsána nejpřísnějším možným způsobem, tj. porovnáváné objekty jsou si rovny, pokud oba názvy odkazují na stejnou instanci (na stejné místo v paměti). Vrací tedy stejný výsledek jako použití operátoru *==*. Tento způsob porovnávání u věcných tříd obvykle nevyhovuje, a proto je vhodné metodu *equals()* překrýt a porovnávat obsahy. Je potřeba si uvědomit, že se tato metoda používá automaticky v mnoha situacích – např. při ukládání instancí do množin (*Set*), při používání instance jako klíče v mapách (*Map*). Metoda *equals()* je překryta ve většině základních tříd, např. ve třídách *String*, *Integer*.

Při překrývání metody *equals()* musíme dodržet následující pravidla:

- ◆ musí být reflexivní, tj. *x.equals(x) == true*,
- ◆ musí být symetrická, tj. *x.equals(y) == true* právě tehdy, když *y.equals(x) == true*,
- ◆ musí být tranzitivní, tj. když *x.equals(y) == true* a *y.equals(z) == true*, tak *x.equals(z)* musí vrátit také *true*,
- ◆ musí být konzistentní, tj. pro nezměněné instance vrací vždy stejnou hodnotu,
- ◆ pro parametr *null* vracet hodnotu *false*, tj. *x.equals(null)* vrátí *false*.

Tato pravidla najdete v dokumentaci metody *equals()* ve třídě *Object*. Dále je vhodné, aby se pro porovnání instancí používaly ty datové atributy, které se v průběhu života instance nemění.

Metoda *equals()* ve třídě *Mistnost* v projektu *Adventura* (viz kapitola 19) vypadá takto:

```
public boolean equals (Object o) {
    if (o instanceof Mistnost) {
        Mistnost druha = (Mistnost)o;
        return nazev.equals(druha.nazev);
    }
    else {
        return false;
    }
}
```

Z kódu vyplývá, že dvě instance třídy *Mistnost* si jsou rovny, pokud mají stejný název (stejnou hodnotu v datovém atributu *nazev* typu *String*).

6.3. Metoda `hashCode()`

Metoda `hashCode()` vrací pro každou instanci číslo typu *int*. Využívá se pro optimalizaci ukládání do dynamických datových struktur *HashSet* nebo *HashTable*. Pro metodu `hashCode()` jsou v dokumentaci Javy stanovena tato pravidla:

- ♦ je konzistentní, tj. pro nezměněné instance vrací vždy stejnou hodnotu,
- ♦ pro dvě instance, které jsou si rovny na základě použití metody `equals()` vrací stejnou hodnotu,
- ♦ pro dvě instance, u kterých metoda `hashCode()` vrací stejnou hodnotu, ještě nemusí platit, že jsou si rovny na základě použití metody `equals()`.

Z toho vyplývá, že když překryjete ve své třídě metodu `equals()`, měly byste překrýt i metodu `hashCode()`.

Pro třídu *Mistnost* v projektu *Adventura* je metoda `hashCode()` jednoduchá, neboť využívá metodu `hashCode()` třídy *String*:

```
public int hashCode() {
    return nazev.hashCode();
}
```

6.4. Metoda `getClass()`

Tato metoda nám za běhu programu může vrátit informace o objektu. Vrací je jako instanci třídy **Class**, která je potomkem třídy *Object*. Následujícím kódem za běhu zjistíme jméno třídy pro instanci, na kterou odkazuje proměnná *moje*:

```
String jmenoTridy = moje.getClass().getName();
```

Metoda `getClass()` má modifikátor *final*, tj. nemůžeme ji překrýt.

6.5. Metoda `clone()`

Metoda `clone()` se používá pro vytváření identické kopie jedné instance (je potřeba rozlišovat kopii instance od vytvoření dalšího odkazu na stejný objekt, který se vytváří přiřazovacím příkazem). Po provedení metody `clone()` jsou obě instance, původní i nová, na sobě nezávislé. Pokud chceme použít ve vlastní třídě klonování, je nutné metodu `clone()` překrýt a navíc musí naše třída implementovat rozhraní **Cloneable**, jinak bude vždy vyhozena výjimka **CloneNotSupportedException**. Rozhraní *Cloneable* neobsahuje žádnou metodu, není tedy třeba implementovat jinou metodu než `clone()`.

6.6. Metoda `finalize()`

Tuto metodu spouští **Garbage Collector (GC)** při čištění paměti od neplatných objektů. Pokud GC zjistí, že na konkrétní instanci nevede žádný odkaz, spustí tuto metodu. Není ale garantováno, že tato

metoda proběhne – pokud končí aplikace, tak se okamžitě uvolní paměť a metody **finalize()** se nevolají. Z tohoto důvodu nelze metodu *finalize()* používat pro operace, které musí proběhnout, např. pro uzavření souborů.

6.7. Metody *notify()*, *notifyAll()*, *wait()*

Tyto metody se vztahují k použití více vláken (**thread**) v programu. Problematika vláken je mimo rozsah těchto skriptů.

